

ВИСНОВОК

наукового керівника з оцінкою роботи здобувача

Дорош Діани Миколаївни

у процесі підготовки дисертації на тему: «Клініко-імунологічне значення ІЛ-31 та терапевтична ефективність мелатоніну при герпесвірусних захворюваннях шкіри на тлі ВІЛ-інфекції та методи їх корекції» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 – «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 – «Медицина» та виконання індивідуального науково-навчального плану

1. Характеристика особистості здобувача.

Дорош Діана Миколаївна у 2010 році закінчила 1-й медичний факультет Харківського національного медичного університету з відзнакою, за спеціальністю «Лікувальна справа» (диплом №39596880). У 2010-2012 рр. навчалася в інтернатурі на базі Харківської медичної академії післядипломної освіти (ХМАПО) МОЗ України за спеціальністю «Внутрішні хвороби» (сертифікат №8857). Після закінчення інтернатури у 2013-2017 рр. працювала терапевтом дільничним в КЗОЗ «ХМП №22». У 2017 р. пройшла спеціалізацію на базі ХМАПО за спеціальністю «Дерматовенерологія».

Дорош Д.М. у 2017 році прийнята за конкурсом на посаду асистента кафедри загальної та клінічної імунології та алергології медичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. З 01 жовтня 2018 р. є здобувачем ступеня доктора філософії з галузі знань 22 – «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 – «Медицина» з формою навчання – заочна.

Загальний стаж роботи 13 років, науково-педагогічний стаж – 5 років.

За час роботи Дорош Д.М. виявила себе як вдумливий та цілеспрямований працівник, який має хист до наукової роботи. Успішно поєднує педагогічну, науково-практичну та лікувальну діяльність. Показує приклад наполегливості, конструктивного підходу до справи. Слідкує за новинками вітчизняної та зарубіжної медичної літератури. Приймає участь в учбово-методичних, науково-практичних, клінічних конференціях, в клінічних розглядах, консультаціях.

2. Виконання освітньо-наукової програми.

Здобувачем Дорош Діаною Миколаївною повністю виконано індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми за наступними дисциплінами «Іноземна мова для аспірантів (англійська)» (300 годин, 10 кредитів ЄКТС), «Філософські засади та методологія наукових досліджень» (150 годин, 5 кредитів ЄКТС), «Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень» (120 годин, 4 кредити ЄКТС), «Набуття універсальних навичок дослідника» (90 годин, 3 кредити ЄКТС), «Сучасні напрями наукових досліджень в медицині» (120 годин, 4 кредити ЄКТС), «Сучасні аспекти клінічної імунології» (треба дивитись в інд плані) (420 годин, 14 кредитів ЄКТС), що повністю відповідає Національній рамці кваліфікацій та вимог Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та

доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (ред. від 19.04.2019).

Дорош Діана Миколаївна здобула глибинні знання зі спеціальності (18 кредитів ЄКТС): пройшла цикли «Сучасні напрямки наукових досліджень в медицині» (120 годин, 4 кредити ЄКТС), «Сучасні аспекти клінічної імунології» (420 годин, 14 кредитів ЄКТС). Проявила себе наполегливим, відповідальним науковцем, своєчасно виконувала всі розділи індивідуального навчального плану, відвідувала лекції та семінарські заняття, які проводили науково-педагогічні працівники кафедри.

Здобувач Дорош Діана Миколаївна оволоділа загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (5 кредитів ЄКТС).

Під час виконання освітньо-наукової програми здобувач Дорош Діана Миколаївна набула універсальних навичок дослідника (3 кредитів ЄКТС), зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами, реєстрації прав інтелектуальної власності. У процесі роботи над дисертаційною роботою здобула мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи англійською мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (10 кредитів ЄКТС).

Здобувачем засвоєні необхідні теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності. Дорош Діана Миколаївна оволоділа методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провела власне наукове дослідження, результати якого мають новизну, теоретичне та практичне значення.

3. Виконання індивідуального плану наукової роботи (наукова складова освітньо-наукової програми).

Здобувач Дорош Діана Миколаївна своєчасно виконувала всі розділи індивідуального плану наукової роботи в установлені терміни. Своєчасність та повнота виконання індивідуального плану підтверджена результатами щорічної атестації.

Відповідально ставилася до поставлених завдань. Зокрема, своєчасно і в повному обсязі проводила усі види досліджень (клінічні, лабораторні, експериментальні) із застосуванням сучасних та інформативних методів дослідження. З повагою ставилася до пацієнтів. Користувалася повагою серед колег та колективу.

Дорош Діана Миколаївна є головою наукового товариства аспірантів, докторантів та молодих вчених та головою науково-методичної комісії медичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (з 2021 р. – по теперішній час).

Робота над дисертацією завершена у рамках програми академічної мобільності Visiting Study Program for PhD Students, University of Zurich

(Switzerland), Department of Dermatology, University Hospital, 01.10.2022 – 30.09.2023.

4. Актуальність дисертації.

Здобувачем Дорош Діаною Миколаївною сумісно із науковим керівником за результатами проведеного патентного пошуку та аналізу наукової літератури в обсязі (197 джерел) визначено актуальність теми щодо клініко-імунологічного значення ІЛ-31 та терапевтичної ефективності мелатоніну при герпесвірусних захворюваннях шкіри на тлі ВІЛ-інфекції. Актуальність прогнозування перебігу ВІЛ-інфекції полягала в необхідності більш детального вивчення імунних показників та вмісту СД4⁺-клітин та необхідністю пошуку нових класифікацій та схем терапії, які є простими і ефективними та мають бути спрямовані на реабілітацію імунної системи та профілактику рецидивів герпесвірусних інфекцій. На підставі визначеної актуальності було сформульовано мету, завдання та методи дослідження.

5. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Здобувач Дорош Діана Миколаївна була співвиконавцем НДР кафедри інфекційних хвороб та клінічної імунології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна: – «Роль імунних, аутоімунних та метаболічних розладів у патогенезі інфекційного процесу, що викликаний бактеріями, вірусами, вірусно-бактеріальними асоціаціями при гострому та затяжному та хронічному перебігу хвороби та оптимізація засобів лікування» державної реєстрації №0117U004874, термін виконання 2017-2022 рр., керівник д.мед.н., професор Попов М.М. та її власне дослідження є фрагментом даної науково-дослідної роботи.

6. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна.

Здобувачем Дорош Діаною Миколаївною проведено комплексне вивчення імунологічних та метаболічних показників, що стало підставою для поглиблення вже існуючих та отримання нових даних про роль імунної системи у перебігу герпесвірусних інфекцій на тлі ВІЛ-інфекції. Надано комплексну характеристику імунних перебудов, рівнів цитокінів та встановлено їх роль як предикторів перебігу вірусних інфекцій, викликаного вірусом герпесу 1 та 2 типу, VZV, EBV, HHV-8.

Доведена клінічна ефективність та безпечність терапії мелатоніном у якості терапії супроводу у хворих на ВІЛ-інфекцію, що спричиняє достовірний позитивний вплив на динаміку основних клінічних симптомів та показників імунограми.

На підставі комплексного вивчення клінічних, біохімічних та даних імунограми запропоновано класифікаційну модель прогнозування перебігу ВІЛ-інфекції за рівнем СД4⁺-клітин та ІЛ-31.

Нові науково обґрунтовані теоретичні та/або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень. Теоретичне та практичне значення результатів дослідження Дорош Діани Миколаївни. Використання результатів роботи у навчальному процесі кафедри інфекційних хвороб та клінічної імунології ХНУ імені В.Н. Каразіна, кафедри мікробіології, вірусології, імунології та

епідеміології Дніпровського державного медичного університету, кафедри внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб Буковинського державного медичного університету, кафедри пропедевтичк педіатрії та медичної генетики Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

7. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Здобувач Дорош Діана Миколаївна особисто провела дослідження. Було обстежено 209 осіб, використано даних 209 медичних карт стаціонарних хворих та інших форм медичної статистики, проведено 209 досліджень, опубліковано 11 статей у вітчизняних фахових та зарубіжних виданнях.

При аналізі отриманих результатів здобувачем Дорош Діаною Миколаївною було застосовано засоби програмного забезпечення Microsoft Office (номер ліцензії: 00330-71337-64969-AAOEM), IBM SPSS Statistics Premium Faculty Pack 20.0 та IBM SPSS Statistics Author Pack 20.0 (номер ліцензії: 5725-A54). Достовірність даних підтверджена достатнім обсягом спостережень та використанням надійних методів статистичної обробки даних.

8. Апробація результатів дисертації.

Матеріали дисертації оприлюднено у виступах: Досвід застосування мелатоніну в складі комбінованої терапії імунотропних вірусних захворювань шкіри в період коронавірусної пандемії. X міжнародна конференція Різдвяні читання з імунології та алергології у Львові «COVID-19, long-COVID-19, постковідний синдром: їх багатолікість та імунні порушення» (Львів 2021). Вплив мелатоніну на рівень ІЛ-31 у сироватці крові при герпесвірусних захворюваннях шкіри на тлі ВІЛ. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Імунодефіцитні стани та алергічні захворювання у клінічній практиці» (Харків 2022).

Повнота опублікування результатів дисертації, кількість наукових публікацій та конкретний особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих зі співавторами та зарахованих за темою дисертації.

За матеріалами дисертації опубліковано 11 статей, з них 1 - одноосібно (з них 2 статті, що входять до міжнародних наукометричних баз Scopus або Web of Science, 8 статей – у наукових фахових виданнях України, 1- в іноземних виданнях у країнах ЄС/ОЕСР та 14 тез доповідей). Провідний внесок за обсягом у матеріали публікацій належить здобувачу. Здобувач Дорош Діана Миколаївна приймала участь в статистичній обробці та аналізі одержаних результатів та підготовці матеріалів до друку.

9. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Дисертаційна робота є самостійною науковою працею здобувача. Представлені у роботі матеріали є особистим внеском здобувача у розв'язанні питань клінічних проявів, імунологічних закономірностей у хворих з герпесвірусними інфекціями на тлі ВІЛ-інфекції, що надало можливості оптимізувати діагностику та розробити схему поглибленого обстеження хворих та удосконалити терапію. Автором самостійно проведено патентно-інформаційний пошук та аналіз джерел літератури за темою дисертації,

розроблено дизайн дослідження, визначено й здійснено комплексну діагностично-лікувальну програму, проведено статистичну обробку отриманих даних, написано усі розділи дисертаційної роботи. Мета та завдання дослідження запропоновані дисертантом та скореговані науковим керівником доктором медичних наук, професором Т.І. Лядовою. Спільно з науковим керівником систематизовано та проаналізовано результати дослідження, сформульовано основні положення, висновки та практичні рекомендації.

Персональний внесок дисертанта у всіх опублікованих із співавторами роботах наводиться за текстом дисертації та в анотації у списку наукових праць.

Спеціальність, якій відповідає дисертація: дисертація повністю відповідає паспорту спеціальності 222 Медицина.

10. Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертації на етапі планування роботи та повторної біоетичної експертизи дисертаційного дослідження щодо відповідності дотримання принципів і норм біоетики за результатами відкритого розгляду матеріалів дисертацій на засіданні Комісії з питань етики та біоетики медичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна.

Здобувачем Дорош Діаною Миколаївною вчасно представлені всі матеріали в комісію з питань етики та біоетики медичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна з метою проведення біоетичної експертизи дисертаційного дослідження щодо відповідності дотримання принципів і норм біоетики. За висновком встановлено повну відповідність діючим нормам і стандартам, а також матеріалам, поданим на етапі планування роботи.

11. Єдність змісту роботи, оцінка мови та стилю дисертації.

Матеріали дисертації викладено послідовно у формально-логічний спосіб з дотриманням науково стилю викладення.

12. Відповідність дисертації вимогам п. 5-8 Порядку присудження ступеня ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 № 44 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40.

Науковий керівник:

доктор медичних наук, професор кафедри інфекційних хвороб та клінічної імунології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Тетяна ЛЯДОВА

